

70-річчя

АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ І. М. ДЗЮБИ

26 липня виповнилось сімдесят років видатному вченому-літературознавцю, громадському і державному діячеві академіку НАН України Івану Михайловичу Дзюбі.

Народився І. М. Дзюба в с. Миколаївка Волноваського району на Донеччині. Закінчив Донецький педагогічний інститут, а потім аспірантуру Інституту літератури ім. Т. Шевченка АН України. Працював у журналі «Вітчизна», видавництвах «Молодь», «Дніпро». Як літературний критик друкується з 1952 року.

Широко відомі наукові праці І. М. Дзюби, а їх близько 400, у тому числі 14 монографій, присвячених найактуальнішим проблемам історії й нинішнього стану вітчизняної літератури та культури, відродження національної духовності українського народу. Вчений є автором таких книг, як «Звичайна людина чи міщанин», «Грані кристала», «Автографи відродження» та багатьох інших. Він є також автором передмов до численних літературних видань і статей в українських («Вітчизна», «Всесвіт», «Дніпро», «Сучасність») та російських журналах («Новый мир», «Дружба народів», «Вопросы литературы», «Литературное обозрение»), на теми української, російської та інших літератур.

Неоціненний особистий внесок І. М. Дзюби у розвиток процесів демократизації й розбудови Української держави. Участь у русі за незалежність України він розпочав ще у 50-і роки. За гострі публіцистичні публікації й відкриті виступи на захист української інтелігенції, самвидавницькі матеріали, в яких обстоював право радянських письменників на свободу творчості та діячів науки — на повноту висвітлення культурно-історичного процесу, безпрецедентну працю «Інтернаціоналізм чи русифікація?» (1965), він 1972 р. був заарештований. Півтора року перебував Іван Михайлович в ув'язненні, потім — під офіційним наглядом, будучи позбавлений можливості творчої роботи.

У роки перебудови І. М. Дзюба — один з ініціаторів створення Народного руху України та Університету українознавства. З 1989 р. — перший президент Республіканської асоціації українців.

Після проголошення незалежності України Іван Михайлович призначається міністром культури (1992—1994 рр.). Протягом наступних років і нині — радник Президента України, голова Комітету з Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка, член Президії НАН України, голова редколегії часопису «Сучасність» та співголова редколегії «Енциклопедії сучасної України», член Наглядової ради Фонду «Відродження» та редколегій ряду провідних видань.

Ім'я І. М. Дзюби добре відоме й світовій громадськості. Його праці видані в перекладах російською, англійською, французькою, італійською, китайською та іншими мовами. Він брав активну участь у міжнародних наукових форумах у США, Канаді, Австрії, Італії, Швейцарії та інших країнах.

Багаторічна плідна діяльність І. М. Дзюби в ім'я розбудови Української держави відзначена міжнародною премією ім. Т. і О. Антоновичів (1991), Національною премією України ім. Т. Г. Шевченка (1991), Республіканською премією в галузі літературно-художньої критики ім. О. І.

Білецького (1989), Всеукраїнськими преміями — ім. В. І. Вернадського (2000) і «Визнання» (2001).

Чимало зусиль і енергії віддає І. М. Дзюба науково-організаційній роботі як академік-секретар Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, спрямовуючи його діяльність на розвиток національної науки і культури.

Наукова громадськість щиро вітає Івана Михайловича з ювілеєм, зичить йому здоров'я, творчої наснаги, успіхів у науковому пошуку.